

VERGİDE YENİ DÖNEM

1,5 yıldır kamuoyunda tartışılan vergi tasarısı 36 günlük Meclis maratonu sonrası kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun Mecliste 160 saat görüşülmüş 1462 önergeden 570 tanesi işleme konulmuş, 44 tanesi kabul edilmiştir.

Seçim tartışmaları olan bir ülkede vergi yasası çıkartan ilk parlamantoyuz diye övünebiliriz. Ülkemizde başta basınımız olmak üzere sanayici, tüccar, esnaf grupları, meslek odaları ve finans kesimi yeni vergi kanunlarının neler getirdiğini ekonomide çözüm olup olmayacağı, kayıt dışı ekonomiyi kayıt altına almada başarılı olacağını diye tartışarak bugünlere getirdi.

Yeni bir Vergi Kanununa neden ihtiyaç duyulmuştur.

Şöyleki,

- Vergi gelirlerinin var olan kayıtlı mükelleflerin üzerinde yük olduğu,
- Vergi gelirlerinin büyük bir kısmının adaleti temsil etmeyen dolaylı vergilerden elde edilmesi,
- Götürülük diye belge sistemini bozan kayıt dışı ekonomiyi besleyen bir unsur olduğu,
- Hayat standardı (Kelle vergisi) esnaf ve tüccarın üzerinde bir yük olduğu,
- Gelir Vergisinin tamamının ücretler üzerinden alınan bir vergi haline geldiği,
- Vergi Kanunları günün koşullarına göre düzenlenmediğinden tebliğlerle kanunları yönlendirilmeye çalışıldığı,
- Toplanan vergiler amacına uygun harcanmayıp, kamuoyunun vicdanını zedeler duruma geldiği,
- Vergi Kanunlarında teşvik ve istisnaların oldukça fazla olduğu,
- Gelire ve ödeme gücüne göre vergi alınmaması, kayıt dışı ekonominin büyük boyutlara ulaştığı vergi yapısının karmaşık olması, belge düzenine uyulmaması, vergi cezalarının caydırıcı olmaktan çıkması nedeniyle yeni vergi yasasının gereğini ortaya koymaktadır.

Yeni Vergi Kanun ve İlkeleri şöyle sıralayabiliriz.

- Vergi tabanını genişletmektedir.
- Kayıtlı mükelleflerin üzerindeki vergi yükünü hafifletmektedir. Vergiyi tabana yaymak amacı getirilmektedir.

14

- Kayıt dışı ekonomiyi kayıt altına almak.
- Vergi adaletini dengeli dağılımını sağlamak.
- Vergide basit ve açıklığı sağlamaktır.

Vergi reform yasasının alt yapısı daha önce kanunlaşarak yürürlüğe giren kişilerin ekonomik hareketlerini izlemek için tek vergi numarası uygulaması bunun yanında Haller Yasasını saymak mümkündür. Üreticiden tüketiciye kadar olan ekonomik hareketleri izlemek amacıyla bu yasalar çıkartılmıştır.

Yeni Yasanın Getirdikleri.

- İşletmelerin amortismanına konu sabit kıymet alımları 50.000.000 (Ellimilyon)'u geçmediği takdirde bir defada gider yazılabilecek. (Yürürlük tarihi 29.07.1998)
- Yazar kasa fiş kesme üst sınırı 15.000.000.-TL. yükseltilmiştir.
- Uzlaşma Müessesesi yeniden düzenlenerek vergi aslına uzlaşma getirmiş, vergi aslına uygulanan indirim oranı cezalarada uygulanması getirilmiştir.
- Mükellefler uzlaşma komisyonlarında bağlı oldukları odalardan bir kişi ve 3568 sayılı yasaya göre yetki almış meslek mensubu bulundurabilir. (Muhasebeci, Mali Müşavir, Yeminli Mali Müşavir)
- Her türlü cezalara uzlaşma getirilmiştir, ve kısmi uzlaşma mümkün kılınmıştır.
- Devlet mükelleflerden haksız şekilde aldığı parayı faizi ile birlikte geri ödeyecektir. (Tecil faizi %10)
- Vergi ziyaine sebebiyet veren mükellef beş yıl içinde tekrarlırsa %50 arttırılarak uygulanacaktır. Bu oran usulsüzlük cezasında iki yıl içinde tekrarlırsa %25 arttırılarak uygulanacaktır.
- Vergi cezalarında gecikme faizi uygulanması getirilmiştir.
- Defter kayıt ve belgeleri yok edenler belgeleri asıl ve suretini tamamen, kısmen sahte düzenleyenler veya kullananlar belgeleri anlaşmalı matbaalarda bastırmayanlar sahte olarak bastıranlar veya kullananlara 18 aydan 3 yıla kadar hapis cezası verilecektir. Ve paraya çevrilmeyecektir.
- Vergi cezaları birleştirilerek, tek ceza (vergi ziyai) uygulamasına geçilmiştir.
- Binalarını mesken olarak kiraya verenler 240.000.000.-TL. (1998 Yılı) gelir vergisinden istisna edilmiş olup, bu miktar yeniden değerlendirilme oranına bağlı olarak her yıl arttırılacaktır.
- İşverenlerin yanında çalışan personelin yemek bedeli istisna haddi 800.000.-TL. na yükseltilmiştir. (Yürürlük tarihi 29.07.198)

-Götürü vergilendirme kaldırılarak, basit usulde vergilendirme getirilmiştir.

-İşletmelere kayıtmek şartı ile binek otomobillerin giderleri ve amortismanın tamamı gider olarak yazılabilecektir. serbest Meslek erbabı için de geçerlidir. (Yürürlük tarihi 01.01.1998)

-Aile reisi beyanı kaldırılarak, mükellefler kendilerine ait gelirlerini ayrı, eşlerine ait beyanlarını ayrı beyan edilmesi uygulaması getirilmiştir. Eskiden olduğu gibi tek bir beyannamede birleştirme zorunluluğu kaldırılmıştır.

-Bağış ve yardımlara kısıtlama getirilerek, yıllık beyan edilen gelirin yüzde beşini geçmeyecektir.

-Beyanname dönemleri değiştirilerek.

Gelir sadece gayrimenkul iradı ise beyanname Ocak ayında verilecek. Ödemesi ise Ocak - Nisan - Temmuz aylarında yapılacaktır.

Basit usulde vergilendirme beyannameleri Şubat ayında ödemesi ise Şubat - Mayıs - Ağustos aylarında ödeme yapılacaktır.

Diğer gelir vergisi mükellefleri Mart ayında beyan verecekler. Mart - Haziran - Eylül aylarında ödeme yapacaklardır.

-Gelir vergisi dilimleri aşağıya çekilerek, 01.07.1998 tarihi itibari ile ücretlerde uygulanacak vergi oranları ilk dilim 1 Milyar için %20 - %40 olarak devam etmektedir. 01.01.1998 tarihinden itibaren 2 Milyara kadar %15 ve %45 olarak devam etmektedir.

-Geçici vergi (Peşin Vergi) üç ayda bir bilanço ve gelir tablosu tüzenlenerek tespit edilecek, üç aylık dönem izleyen ayın 15. günü beyan edilip, ödeme yapılacaktır. (Geçici Vergi oranı %15 Yürürlük tarihi 1.1.1998) (Kurumlar için %25 ve %10 yanılma payı hesaplanır)

-Halen işletme hesabı esasına göre (2. sınıf) defter tutan mükellefler diledikleri takdirde 31.12.2000 tarihine kadar işletme defteri tutmaya devam edeceklerdir.

-Sporculara normal vergi oranları uygulamasına geçilmiştir. (01.01.1999)

-Kurumlar vergisi oranı %30 olarak belirlenmiştir.

-konut ve Yapı kooperatiflerde teslim ve hizmetlerde KDV istisnası getirilmiştir.

-Demirbaş, Makine ve Tesisatlar için ödenen KDV üç eşit taksitle indirim tabi tutuluyordu. Şimdi ise bir defada tamamı indirilecektir. (15)

STOK AFFI

Kanunda geçici maddelerde 30 Eylül 1998 milat kabul edilerek işletmelerde kayıtlı olmayan veya kayıtlarda olup işletmelerde olmayan demirbaş, makina teçhizat emtiaları beyana tabi tutularak bir af getirmektedir.

Diğer bir talimat ise, ileride ispat külfetinden kurtulmak için faiz, mevduat sertifikası, nakit para ve bazı kıymetler bir günlüğüne bloke edilmesi şartı getirmiştir.

Bu kıymatların kaynağı araştırılmayacaktır.

-Emlak Vergisi beyanları 30.09.1998 tarihine kadar verilmesi gerekmektedir.

-Emlak Vergisi Oranları.

Bina (Mesken) Binde 1

Bina (İşyeri) Binde 2

Arazi Binde 1

-Taşıt pulu uygulaması kaldırılmış olup, motorlu taşıtlar vergisi devam etmektedir.

-Harçlar Kanununda oranlar düşürülmüştür.

-Damga Vergisi Kanununda oranlar düşürülmüştür.

-Veraset intikal vergisinde oranlar düşürülmüştür.

KALDIRILAN HÜKÜMLER

-Hayat Standardı esasına dayalı vergilendirme kaldırılmıştır.

-Kambiyo (Çek-Senet Defteri) Kasa, Perakende Hasılat Defteri 1.1.1999 tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

-Göçmen muafılığı kaldırılmıştır. (1.1.1998)

Yeni vergi yasası 12 temel yasada yukarıda özetlenen değişiklikler getirmiştir.

Saygılarımla,

S.M.M.M. Oda Başkanı
Bülent Çetin